

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 К 298742 23 Квлз
Бања Лука, 30.10.2023. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, др Вељка Икановића, Весне Антонић, Душка Бојовића и Едине Чупелић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Ање Давидовић, у кривичном предмету против осуђеног Х.М., због кривичног дјела тјелесна повреда из члана 131 став 1 у стицају са кривичним дјелом угрожавање сигурности из члана 150 став 1 Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости његовог браниоца, поднесеном против правноснажних пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 21 Кж од 10.11.2022. године и Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 19 К од 11.02.2021. године, у сједници вијећа одржаној дана 30.10.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се уважава, укидају пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 21 Кж од 10.11.2022. године и Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 19 К од 11.02.2021. године и предмет враћа Основном суду у Бањој Луци на поновно суђење.

Образложење

Правноснажном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 19 К од 11.02.2021. године, која је потврђена пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 21 Кж од 10.11.2022. године, оглашен је кривим оптужени Х.М., због кривичног дјела тјелесна повреда из члана 131 став 1 у стицају са кривичним дјелом угрожавање сигурности из члана 150 став 1 Кривичног законика Републике Српске (КЗ РС) и осуђен на јединствену новчану казну у износу 1.100,00 КМ (хиљадустоконвертибилнихмарака), те обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка и паушала, а оштећена са имовинскоправним захтјевом упућена на парнични поступак.

Против ових пресуда бранилац осуђеног Ј.Ј., адвокат из Б., поднијела је захтјев за заштиту законитости због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске (ЗКП РС) и повреде кривичног закона, са приједлогом да се захтјев уважи и укину пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 21 Кж од 10.11.2022. године и Основног суда у Бањој Луци број 71 0 К 298742 19 К од 11.02.2021. године и предмет врати на поновни

поступак и одлуку првостепеном суду или да се обије пресуде преиначе и оптужени ослободи од оптужбе.

У одговору на захтјев републички јавни тужилац је предложила да се захтјев одбије као неоснован.

Овај суд је у сједници вијећа размотрио списе кривичног предмета и оцијенивши наводе захтјева нашао:

Захтјев за заштиту законитости је основан.

Захтјев полази од тврдње да је осуђеном пред првостепеним судом повријеђено право на одбрану јер му није омогућено да изведе доказ медицинским вјештачењем ради побијања налаза вјештака оптужбе. Суд је на приједлог оптуженог наредио судскомедицинско вјештачење у овом предмету али вјештаци, које је три пута одређивао, из одређених разлога нису прихватили да вјештачење обаве или се нису одазивали на главни претрес па је суд, умјесто да према њима примијени законом прописане процесне мјере, оптуженом наложио да на главни претрес „доведе“ вјештака коме би наредбом повјерио вјештачење, што по закону није право и обавеза странака. Пошто оптужени то није успио суд је одбио приједлог за вјештачење цијенећи његово понашање као злоупотребу права и покушај одуговлачења поступка.

Жалбом на првостепену пресуду оптужени је указао на овај пропуст првостепеног суда али другостепени суд није одговорио на жалбене приговоре, већ је произвољно одговорио позивајући се на сасвим други законски пропис на који жалба није ни указивала да је повријеђен. Овакво образложење другостепеног суда, по схватању захтјева, је произвољно и жалба је на тај начин остала без одговора на своје тврдње.

Захтјев сматра да су поступајући на наведени начин првостепени и другостепени суд починили повреду права на одбрану из члана 311 став 1 тачка г) ЗКПРС.

У праву је подносилац захтјева за заштиту законитости када тврди да такви закључци судова нису прихватљиви. Наиме, не може се прихватити становиште првостепеног суда да је у конкретном случају оптужени био дужан да обезбиједи вјештака („доведе“) кога ће на главном претресу суд наредбом одредити да изврши судскомедицинско вјештачење, а кад тако није поступио да је злоупотребио процесна права у циљу одуговлачења кривичног поступка, због чега је одбио његов приједлог за вјештачење.

Према стању списка суд је три пута, на приједлог оптуженог, одређивао судскомедицинско вјештачење али вјештаци из одређених разлога нису прихватили да вјештачење обаве или се нису одазивали на главни претрес. С обзиром да се потврђивањем оптужнице прелази у нову фазу кривичног поступка пред судом, од тада суд је једини овлашћен да у тој фази нареди вјештачење, а сходно одредби члана 161 став 1 ЗКП РС. Странке и бранилац нису за то овлашћени, то право не произилази ни из одредбе члана 284 ЗКП РС која им даје само право да ангажују вјештака, док наредбу за вјештачење може донијети једино суд, било на њихов приједлог или по сопственој иницијативи, као и обезбиједити да он поступи по наредби и приступи на главни претрес. С друге стране, за обезбјеђивање процесне дисциплине ради доласка

вјештака на главни претрес суду су, поред позивања, на располагању и репресивне мјере прописане чланом 264 ЗКП РС, као што су довођење или новчано кажњавање. Првостепени суд је био дужан да обезбиједи долазак вјештака на главни претрес, па и примјеном мјера процесне принуде или ако сматра да је недолазак и одбијање вјештачења оправдано да одреди ново вјештачење сходно одредби члана 161 став 1 ЗКП РС. Оптужени и његов бранилац немају ни једно од тих овлашћења, па њихово обавезивање да обезбиједи („доведе“) вјештака на главни претрес, да би му суд наредбом повјерио вјештачење, супротно је закону. Сходно томе, када оптужени и његов бранилац не поступе по налогу суда и на главни претрес не обезбиједи долазак вјештака, кога би суд наредбом одредио да вјештачи у предмету по њиховом приједлогу, не може се сматрати да они злоупотребљавају своја процесна права и покушавају да одуговлаче поступак. Промјеном раније одлуке о прихватању приједлога оптуженог за вјештачење и одбијањем из ових разлога већ одређеног вјештачења, првостепени суд је повриједио оптуженом право на одбрану јер му је онемогућио да добија налаз вјештака тужилаштва који је изведен као доказ ради утврђивања његове одговорности за почињено кривично дјело.

Оптужени је у жалби на првостепену пресуду указао на наведене пропусте првостепеног суда. Одговарајући на жалбене приговоре другостепени суд не одговара на оно што жалба поставља као питање, већ образлаже право суда из члана 278 став 2 ЗКП РС да одбије доказ који сматра као непотребан. Жалба није довела у питање ово право првостепеног суда већ је указала на обавезу првостепеног суда и процесне механизме да одреди вјештачење и обезбиједи долазак вјештака на главни претрес, а тиме и потпуно остварење права на одбрану. Сходно томе остао је без одговора и став жалбе да је првостепени суд неосновано ускратио право оптуженом да се брани јер се не ради о злоупотреби процесних права ради одуговлачења поступка.

Сходно наведеном основано захтјев за заштиту законитости указује да су нижестепени судови на описани начин оптуженом повриједили право на одбрану и починили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311 став 1 тачка г) ЗКП РС.

Како је пред првостепеним и другостепеним судом повријеђено право осуђеног на одбрану, ваљало је из наведених разлога захтјев за заштиту законитости његовог браниоца уважити, на основу члана 356 став 1 ЗКП РС нижестепене пресуде укинути и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку тај суд ће отклонити повреду на коју му је указано у овој пресуди и након тога донијети правилну и закониту одлуку.

Записничар,
Ања Давидовић

Предсједник вијећа,
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић